

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

Факультет іноземних мов

Кафедра германської і слов'янської філології та зарубіжної літератури

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: **ОСОБЛИВОСТІ МОВНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ ВІЙНА (НА
МАТЕРІАЛІ ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРІВ Е.М. РЕМАРКА)**

Студентки 2 курсу групи 2МСОА1
Освітньої програми Середня освіта (Мова і
література (англійська, німецька))
Спеціальності 014.021 Середня освіта (Мова і
література (англійська))
Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
Ступеня вищої освіти магістра

Олійник Анни Володимирівни

Науковий керівник:
Петров О.О.,
кандидат філологічних наук,
доцент

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова комісії: _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Члени комісії: _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

м. Вінниця – 2019 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОВНОЇ ОБ'ЄКТИВАЦІЇ КОНЦЕПТУ ВІЙНА У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ.....	6
1.1. Підходи до вивчення концепту.....	6
1.2. Структура концепту.....	14
1.3. Типи концептів.....	18
1.4. Лінгвістичні методи дослідження концепту. Методика аналізу концепту. Концептуальний аналіз.....	21
1.5. Номінативне поле концепту як засіб його об'єктивізації.....	26
1.6. Фрейм, як метод дослідження концепту.....	27
Висновки до розділу 1.....	32
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КОНЦЕПТУ «KRIEG/ВІЙНА» В ІДІОЛЕКТІ Е. М. РЕМАРКА (НА МАТЕРІАЛІ ТЕКСТІВ ВІЙСЬКОВОЇ ПРОЗИ).....	34
2.1. Біографічні дані з життя та творчості Е. М. Ремарка.....	34
2.2. Тема війни в творах Е.М. Ремарка.....	35
2.3. Етимологія лексеми «Krieg».....	37
2.4. Реалізація концепту «Krieg» на понятійному рівні. Компонентний аналіз лексеми «Krieg».....	37
2.5. Реалізація концепту «Krieg» на інтерпретаційних рівнях в ідіолекті Е. М. Ремарка на матеріалі текстів військової прози. Фрейм-слотова структура концепту «Krieg».....	39
2.6. Реалізація концепту «Krieg» на асоціативному рівні.....	43
2.7. Реалізація концепту «Krieg» на образному рівні.....	45
2.8. Реалізація концепту «Krieg» на оціночному рівні.....	46
2.9. Реалізація концепту «Krieg» на асоціативному рівні.....	49
2.10. Реалізація концепту «Krieg» на образному рівні.....	51
2.11. Реалізація концепту «Krieg» на оціночному рівні.....	52
Висновки до розділу 2.....	59
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	61

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	63
ДОДАТКИ.....	68

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алефиренко Н. Ф. Спорные проблемы семантики : монография / Н. Ф. Алефиренко. - М. : Гнозис, 2005. - 326 с.
2. Алефиренко Н. Ф. Проблемы когнитивно-семиологического исследования языка / Н. Ф. Алефиренко // Слово - сознание - культура. - М., 2006. - С. 31
3. Андреева К. А. Когнитивные аспекты литературного нарратива / К. А. Андреева. - Тюмень : Изд-во ТюмГУ, 2004. - 194 с.
4. Арутюнова Н. Д. Теория метафоры / Н. Д. Арутюнова. - М. : Прогресс, 1990.-511 с.
5. Аскольдов // Русская словесность, 1997. – С. 266 - 279.
6. Бабушкин А. П. Типы концептов в лексико-фразеологической семантике языка / А. П. Бабушкин. - Воронеж : Изд-во Воронежского гос. ун-та, 1996.- 104 с.
7. Васильева А. А. О некоторых особенностях идиостиля О. Э. Мандельштама (ассоциативный аспект) / А. А. Васильева // Вестник Томского государственного педагогического университета. Серия: Гуманитарные науки (филология). - 2006. - Вып. 5 (56). - С. 133-138.
8. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание / А. Вежбицкая - М. : Русские словари, 1997. - 416 с.
9. Вольф Е. М. Функциональная семантика оценки / Е. М. Вольф. - 2-е изд., доп. - М. : Едиториал УРСС, 2002. - 280 с.
10. Воркачев С. Г. Счастье как лингвокультурный концепт / С. Г. Воркачев - М. : ИТДГК «Гнозис», 2004. - 236 с.
11. Демьянков, В. З. Когнитивная лингвистика как разновидность интерпретирующего подхода / В. З. Демьянков // Вопросы языкознания, 1994. №4. С. 17-33.

12. Жаботинская С.А. Модели репрезентации знаний в контексте различных школ когнитивной лингвистики: интегративный подход / С.А. Жаботинская // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. – 2003. – № 848. – С. 310.
13. Жаботинская С.А. Принципы лингвокогнитивного анализа и феномен полисемии / С.А. Жаботинская // Проблеми загального, германського та слов'янського мовознавства. До 70річчя професора В.В. Левицького. – Чернівці, 2008. – С. 357-368.
14. Залевская А. А. Психолінгвістический подход к проблеме концепта / А. А. Залевская // Методологические проблемы когнитивной лингвистики. - Воронеж: 2001.- 182 с.
15. Зусман В. Г. Концепт в культурологическом аспекте / В. Г. Зусман // Межкультурная коммуникация. - Н. Новгород: Деком, 2001. - С 38-53.
16. Карасик В. И. Лингвокультурный концепт как единица исследования / В. И. Карасик, Г. Г. Слышкин // Методологические проблемы когнитивной лингвистики. - Воронеж, 2001. - 182 с.
17. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В. И. Карасик - М. : Гнозис, 2004. - 390 с.
18. Карасик В. И. Языковой круг : личность, концепты, дискурс / В. И. Карасик. – Волгоград : Перемена, 2002. – 477 с.
19. Караулов Ю. Н. Русский язык и языковая личность / Ю. Н. Караулов. - М., 1987.-235 с.
20. Колесов В. В. Концепт культуры: образ - понятие - символ / В. В. Колесов // Вестник СПбГУ. Выпуск 3. Серия 2. История, языкознание, литературоведение. - СПб. : Изд-во СПбГУ, 1992. - С. 30-40.
21. Красавских Н.А. Динамика эмоциональных концептов в немецкой и русской лингвокультурах 2001, Волгоград
22. Красных В. В. «Свой» среди «чужих»: миф или реальность? / В. В. Красных. -М. : Гнозис, 2003. - 375 с.

23. Кубрякова Е. С. Начальные этапы становления когнитивизма: лингвистика - психология - когнитивная наука / Е. С. Кубрякова // Вопросы языкознания, 1994. № 4. - С. 34 - 47. (а)
24. Лакофф Дж., Джонсон М. Метафоры, которыми мы живем / Дж. Лакофф, М. Джонсон // Теория метафоры. — М.: Прогресс, 1990. — С. 387 – 414.
25. Лихачев Д. С. Концептосфера русского языка / Д. С. Лихачев / Изд. РАН. Сер. лит. и яз. Т 52, 1993. № 1, с. 13-25.
26. Лихачёв Д. С. Концептосфера русского языка / Д. С. Лихачев // Русская словестность, 1997. - С. 280-287. (б)
27. Лингвистический энциклопедический словарь / гл. ред. В.Н. Ярцева. – 2-е изд., доп. – М. : Большая рос. энцикл., 2002. – 709 с. – Терминол. указ.: с. 627-650. - Указ. языков мира: с. 651-660. - Аннот. имен. указ.: с. 684-707.
28. Маслова В. А. Когнитивная лингвистика / В. А. Маслова. - М. : ТетраСистемс, 2004. - 256 с.
29. Минский М. Фреймы для представления знаний / М. Минский. – И.: Энергия, 1979. – 152 с.
30. Неретина С. С. Тропы и концепты / С. С. Неретина. - М. : [б. и.], 1999. - 277 с.
31. Ольшанский И. Г. Лингвокультурология в конце XX в.: итоги, тенденции, перспективы / И. Г. Ольшанский // Лингвистические исследования в конце в. : сб. обзоров. - М. : ИНИОН РАН, 2000. - С.26- 55.
32. Петров О. О. Концепт як об'єкт дослідження у лінгвокогнітивних, психолінгвістичних та лінгвокультурологічних студіях / О. О. Петров // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Філологія (мовознавство) : зб. наук. праць. – Вінниця : ТОВ «Фірма «Планер»», 2016. – Вип. 23. – С. 136–141.
33. Петров О. О. Лінгвокультурні особливості організації номінативних полів бінарних концептів ЩЕДРИСТЬ – СКУПІСТЬ у британській, німецькій, українській та російській лінгвокультурах / О. О. Петров // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна» :

- зб. наук. праць. – Острог : Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2014а.
– Вип. 49. – С. 315–319.
- 34.Петров О. О. Морально-етичний параметр концепту «ЩЕДРІСТЬ» у британській, німецькій, українській і російській лінгвокультурах / О. О. Петров, К. І. Мізін // Мовознавство. – 2014. – № 5 (278). – С. 71–80.
- 35.Петров О. О. Релевантні кореляції бінарних концептів ЩЕДРІСТЬ – СКУПІСТЬ у концептних картинах світу британців, німців, українців і росіян / О. О. Петров // Наукові записки. Серія : Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград : Видавець Лисенко В.Ф., 2015. – Вип. 137. – С. 612–617.
- 36.Петров О. О. Основоположні принципи зіставної лінгвокультурології / О. О. Петров // Нова філологія. Збірник наукових праць. – Запоріжжя : ЗНУ, 2017. – № 69. – С. 155–160.
- 37.Пименова М.В. Концептуальные исследования. Введение: учеб. пособие / М.В. Пименова, О.Н. Кондратьева. – М.: ФЛИНТА: Наука, 2011. – 176 с.
- 38.Пименова М.В. Введение в когнитивную лингвистику: Учебное пособие / М.В. Пименова. – Кемерово: ИПК Графика, 2004. – 210 с.
- 39.Пищальникова, Вера Анатольевна. Концептуальный анализ художественного текста : Учеб. пособие / В.А. Пищальникова ; Алт. гос. ун-т. - Барнаул : [б. и.], 1991. - 87 с.
- 40.Полюжин М.М. Типологія й аналіз концептів / М.М. Полюжин // Іноземна філологія. – Львів, 2009. – Вип.. 121. – С. 8089.
- 41.Приходько А.М. Концепти і концептосистеми в когнітивнодискурсивній парадигмі лінгвістики: [монографія] / Анатолій Миколайович Приходько. Запоріжжя : Прем'єр, 2008. 332 с.
- 42.Приходько А. Н. Концепты и концептосистемы / А. Н. Приходько. – Днепропетровск: Белая Е. А., 2013. – 307 с.
- 43.Проскуряков М. Р. Концептуальная структура текста / М. Р. Проскуряков. - СПб. : Изд-во СПбГУ, 2000. - 314 с.

- 44.Рахалина Е. В. О тенденциях в развитии когнитивной семантики / Е. В. Рахалина // Известия АН. Серия литературы и языка. - 2000. - Т 59. - № 3. - С. 3-15.
- 45.Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава: Довкілля К, 2006. – 716 с.
- 46.Селиванова Е. А. Когнитивная ономазиология / Е. А.Селиванова. – К.: Изд-во украин. фитосоциол. центра, 2000. – 248 с.
- 47.Степанов Ю. С. Константы. Словарь русской культуры : Опыт исследования / Ю. С. Степанов. - М. : Языки русской культуры, 1997. – 824 с.
- 48.Степанов Ю. С. Смена «научных парадигм» и её внутренние механизмы / Ю. С. Степанов, С. Г. Проскурин // Философия языка: в границах и вне границ. — Харьков : ХГПУ, 1993. — С. 13-36.
- 49.Стернин И. А. Методика исследования структуры концепта / И. А. Стернин // Методологические проблемы когнитивной лингвистики. – Воронеж : ВГУ, 2001. - 182 с.
- 50.Тарасова И. А. - Идиостиль Георгия Иванова: когнитивный аспект / И. А. Тарасова. - Саратов: Изд-во СГУ, 2003. - 280 с. (а)
- 51.Токарев Г. В. Концепт как объект лингвокультурологии / Г. В. Токарев. - Волгоград : Перемена, 2003. - 233 с.
- 52.Топорова В. М. Концепт «форма» в семантическом пространстве языка / В. М. Топорова. - Воронеж : Истоки, 1999. - 175 с.
- 53.Филлмор Ч. Фреймы и семантика понимания / Ч. Филлмор // Новое в зарубежной лингвистике. Вып. 23. Когнитивные аспекты языка. - М. : Прогресс, 1988. - С. 52-93.
- 54.Худяков А. А. Концепт и значение// Языковая личность: Культурные концепты / А. А. Худяков. - Волгоград : Перемена, 1996. - 260 с.
- 55.Чудинов А. П. Россия в метафорическом зеркале: когнитивное исследование политической метафоры (1991-2000) [Электронная версия] / А. П. Чудинов.